

IRODALOM

A Talajtan elemei tekintettel az erdőgazdaságra. Irta: *Vági István* főiskolai tanár. (Sopron, 1927. 324. oldal, 24 szövegközi ábrával. Megjelent vitéz *Tóth Alajos* soproni könyvnyomdai műintézetében. Kapható: *Máhr Árpád* könyvkereskedésében, Sopron).

A talaj ismerete egyik legjelentősebb előfeltétele az okszerű, céltudatos erdőgazdálkodásnak, nélkülözhetetlen alapeleme a modern erdőgazdának.

Valljuk be őszintén, e téren súlyos mértékű elhanyagoltságban volt részünk, s így annál is inkább örömmel köszöntjük tudós professzorunknak értékes produktumát, amely hivatva lesz sok gyakorlati erdőgazda dolgos kezén keresztül a haza javára gyümölcsöztetni a tudományos működés megfigyeléseit és következtetéseit.

Az egész mű hat részre oszlik.

Az *első részben* szerző a szilárd földkéreg alkotó részeivel, a kőzetalkotó ásványokkal, a föld kérgét alkotó kőzetekkel ismerteti meg, majd rövid összefoglalásban a földkéreg geológiai történetét írja le. A *második rész* a talajképződésről szól. Az erdőgazdát különösen érdekli: a fizikai, kémiai és biológiai elmállás processzusa.

A *harmadik részbe* a talaj fizikáját foglalta össze, közelebbről ismertetvén a talaj és a víz, a talaj és a levegő, valamint a talaj és a hó viszonyait.

A *negyedik rész* a talaj kémiajáról szól. A talaj kémiai összetétele, nemkülönben a reánk nézve sokszor oly fontos kémiai és mechanikai vizsgálatok leírása töltik be ezt a fejezetet.

Az *ötödik részben* a talaj biológiáját ismerteti. Különösen érdekelti fogja itt a gyakorlati erdőgazdát a különböző faállományok más és más hatása a talajra.

Végül a *hatodik részben* bevezet a talajok különféle osztályozási módjainak rejtelmeibe.

Ez a könyv is azok közé a szakmunkák közé tartozik, amelynek egyetlen erdőmérnök munkaasztaláról sem szabad hiányoznia.

Modora csak a szükséges mértékig elméleti, úgyhogy nem csupán — mint tankönyv — a fiatal generáció céljait szolgálja, hanem alkalmas vezérfonál a továbbképzésre, valamint az esetleg bemohosodott tudás felélénkítésére, felfrissítésére.

Fűrésztelepek tervezése c. munka (írta: *Török Béla*) augusztus hó végével jelent meg a budapesti Műszaki Könyvkiadó és Sokszorosító Intézet kiadásában. A munka — nyomtatott borítólappal ellátott gépelt litográfia alakjában — igen ízléses, szép kivitelben készült el.

A munkának elsősorban rendeltetése, hogy erdőmérnökhallgatóinknak kezébe egy olyan jegyzetet adjon, melyet főiskolai tanulmányaiknál felhasználhatnak. Ennek megfelelően a szerző az anyagot a főiskolai tanulmányrendben foglaltak, szemelgett tartásával állította

össze. Másodsorban kiterjedt figyelme arra is, hogy az elméleti részeket gyakorlati adatokkal egészítse ki. Így a munka a gyakorlatban is igen jól használható fűrésztelepek tervezésénél, vagy olyan rentabilitási számításoknál, amelyek előbbiekkal kapcsolatosak.

A munka öt részből áll és pedig:

I. Erőgépek. Ebben a fejezetben röviden, kivonatossan, leíró-modorban a fűrésztelepek erőgépei, azaz vízerőgépek, dugattyús gőzgépek, benzin-, gáz- és Dieselmotorok, végül az elektromotorok rendszerei vannak tárgyalva.

II. Közlőművek. Ebben a részben a szíjhajtás szerkezeti részeinek megismertetése mellett, a helyesméretű tengelyek, csapágyak, szíjdobok és szíjak megválasztásához szükséges adatokat foglalja össze a szerző, kiegészítve a DIN.-táblázatokkal.

III. Famegmunkálógépek. Ebben a fejezetben a fűrésztelepeken alkalmazható munkagépek, tehát a különböző fűrészgépek (keret, kör, szalag stb.) gyalumaró- és lefejtőgépek, továbbá a tűzifaaprítóbalták vannak ismertetve.

A famegmunkálógépek ismertetésénél először ezeknek szerkezetei, illetve szerkezeti részei, azután az egyes szerszámgépeknek a gyakorlatból vett technológiai adatai (méretek, fordulatszám, sebesség stb., stb.), majd a szerszámgépek munkateljesítményének, illetve energiafogyasztásának mikénti megállapításai vannak tárgyalva.

IV. Egyéb üzemi berendezések. Ebben a részben az irányjelző-, szárító-, gőzölő-, fűrészporszállító- és a világítóberendezések vannak tárgyalva. Az említett dolgok természetszerűleg olyan terjedelemben és irányban, amely a fűrésztelepek tervezésénél szükséges. Ennek megfelelően tehát gyakorlati adatokkal és számítási eljárásokkal kiegészítve.

V. Fűrésztelepek tervezése. Ebben a fejezetben a fűrésztelepek tervezésénél követendő eljárások vannak ismertetve, mindenütt utalással az előbbi fejezetekben előadottakra. Így ismertetve vannak a telep helyének megválasztásánál szemelött tartandó elvek, a fűrésztelepek szokásos és helyes beosztása, a fűrésztelepek berendezése, az alkalmazandó gépek és gépi berendezések megválasztásának ismertetésével és végül a fűrésztelep jövedelmezőségére vonatkozó költség-számítás elvei.

Az egész munka a források között felsorolt óriási irodalom gondos és lelkiismeretes áttanulmányozásáról és ebben a nagy anyagban való teljes jártasságáról tanuskodik. A munka rendszerének felállítása, a különböző ismeretek megfelelő csoportosítása jó pedagógiai érzékre vall. Tárgyalási modora mindvégig világos, kifejezései szabatosak és a nagy anyagból erős ítélőképességgel emeli ki a lényegeset.

Ez a jegyzet egy régen nélkülözött művel gyarapítja az erdészeti szakirodalmat.

A munka, melynek terjedelme 272 sűrűn gépelt oldal, 157 szöveggközi ábrával, kapható *Horváth* Kálmán soproni könyvkereskedőnél. Ára 12 pengő.

K. M.